

Lesbrief Monument Trans-Atlantisch Slavernijverleden

Deze lesbrief is bedoeld voor leerkrachten van groep 7 en 8 (PO) en docenten van klas 1 en 2 (VO) die met hun klas een bezoek gaan brengen aan het Monument Trans-Atlantisch Slavernijverleden in Den Haag en zich hierop willen voorbereiden.

Vorbereiding in de klas (v.a. 15 minuten):

Bereid je klas goed voor op een bezoek aan het monument:

- Bespreek vooraf in de klas dat de leerlingen een bezoek gaan brengen aan het Monument Trans-Atlantisch Slavernijverleden in Den Haag. Leven er over dit monument al gedachten of gevoelens in de klas? Bespreek dit met elkaar.
- Een bezoek aan het monument heeft bij de leerlingen de meeste impact wanneer dit onderdeel is van een breder lesaanbod over het slavernijverleden van Nederland. Kijk voor inspirerende lespakketten op de website van het Monument Trans-Atlantisch Slavernijverleden:
[Lespakketten - Slavernijverleden](#)
- Geen tijd voor een heel lespakket? Zorg dan in ieder geval dat de leerlingen een introductievideo over dit onderwerp hebben gezien, zoals deze van NOS op 3:
[Video - De trans-Atlantische slavenhandel](#)
- Of bekijk gezamenlijk de Vensterplaat Slavernij van de Canon van Nederland:
[Vensterplaat - Slavernij](#)

Kijkvragen bij het monument (c.a. 15 minuten):

Stel onderstaande vragen bij het monument om de leerlingen aan te sporen goed te kijken, te denken en te voelen. Laat de leerlingen vooral met elkaar in gesprek gaan. In de voorleestekst onderaan vind je de antwoorden op de vragen. Je kunt deze antwoorden per vraag bespreken, of de tekst pas na afloop van het gesprek voorlezen.

WAT ZIE JE?

1. Welke vormen en kleuren heeft dit monument? En wat zie je tussen de staven?
2. Zie je ook teksten of symbolen op dit monument? Wat zie je nog meer?

WAT DENK JE?

3. Wie zouden de afgebeelde mensen zijn? Zijn dit mensen van vroeger of nu? Waaraan zie je dat?
4. Waar denk jij aan bij de staven waar de mensen tussen staan? Wat zou dit kunnen betekenen?
5. Waar zou de titel van dit monument - *Remember Our United Beginning* - naar verwijzen?
6. Wat zou de betekenis zijn van de symbolen op het monument? Herken je sommige symbolen?
6. Waarom zou dit monument nu juist op deze plek in Den Haag (Lange Voorhout) zijn geplaatst?

WAT VOEL JE?

8. Welk gevoel roept dit monument bij je op?
9. Vind je het monument mooi, indrukwekkend of iets anders?
10. Dit monument is pas recent onthuld, in 2025. Vind jij dit te laat? En vind jij het terecht dat dit monument er nu is? Waarom?

Voorleestekst bij het monument (c.a. 5 minuten):

Dit monument is gemaakt door de kunstenaar Buhlebezwe Siwani. Het stelt een landschap voor waar mensen uit tevoorschijn komen. Je ziet mannen en vrouwen, ouderen en kinderen. Sommigen dragen traditionele kleding, anderen moderne tassen. Deze mensen staan voor de inwoners van Den Haag van nu, die afstammen van tot slaaf gemaakte mensen. Met dit monument worden hun voorouders, die in slavernij moesten leven, herdacht en geëerd.

Lange tijd heeft Nederland namelijk mensen uit Afrika tot slaaf gemaakt. Ongeveer 550.000 Afrikanen werden onder vreselijke omstandigheden met schepen weggevoerd uit Afrika. Ze kwamen terecht in gebieden zoals Suriname en de Caribische eilanden, maar ook in andere landen. Mensen die de gevaarlijke reis overleefden, werden verkocht en moesten heel zwaar werk doen, zonder vrijheid. Slavernij werd door Nederland officieel afgeschaft op 1 juli 1863, maar ook daarna moesten veel mensen nog jarenlang onbetaald werken.

Dit monument staat niet voor niets op het Lange Voorhout in Den Haag. Het is een chique straat, dicht bij het Binnenhof waar ook vroeger belangrijke beslissingen werden genomen door de Nederlandse regering. Juist daar werden ook keuzes gemaakt over slavernij. Daarom staat het monument hier: om te laten zien dat deze plek ook een pijnlijke geschiedenis heeft. In het monument zitten symbolen uit Afrika, om de afkomst van de tot slaaf gemaakte mensen te eren. Zo zie je veel staven. In Afrika hebben houten staven een speciale betekenis. Ze worden bijvoorbeeld gebruikt bij zelfverdediging, bij huwelijken of als teken van wijsheid. Ook kun je de staven van dit monument zien als een suikerrietveld, waarop de tot slaaf gemaakten moesten werken. In de voet van het monument staan oude tekens uit Afrika*. Elk symbool heeft een eigen betekenis: de krokodil staat bijvoorbeeld voor je kunnen aanpassen, de ster voor bescherming en het hart voor liefde.

Rechts op de voet van het monument zie je tenslotte allerlei zinnen. Deze zinnen zijn aangedragen door inwoners van Den Haag en sluiten aan bij het monument**. De laatste zin luidt: "Om te weten waar je naartoe gaat, moet je weten waar je vandaan komt." Dat past goed bij de titel van het monument: "Remember Our United Beginning" (herdenk ons gezamenlijke begin). Het monument helpt ons om het slavernijverleden niet te vergeten en tegelijkertijd samen te werken aan een mooie toekomst voor Den Haag.

**Voor de betekenis van alle symbolen op het monument, klik [hier](#).*

***Voor de betekenis van alle zinnen op het monument, klik [hier](#).*